

„Duch pravdy“

Neděle Svatodušní - konfirmace
Hošťálková 5. 6. 2022

Písně: 289, pěvecký sbor, 585, 406, 358, pěvecký sbor

Čtení z Písma: ev. Jana 14, 15 - 27; Izaiáš 44, 1 - 8

Text kázání: ev. Jana 14, 16

Milí bratři a sestry, milí konfirmandé

platí, že my lidé na tomto světě nutně potřebujeme „**Utěšitele**“. Můžeme se o tom přesvědčovat téměř na každém kroku. Stačí vykročit třeba mezi lůžka těžce nemocných v nemocnici a vidíme, jak každý z těch, kteří na nich leží čeká na potěšení. V každé takové situaci, kdy člověk vidí, že si nemůže sám pomoci a že i pomoc z rukou druhých lidí je dost nejistá, vyhlíží utěšitele. Po potěšení touží starý osamělý a opuštěný člověk, právě tak jako třeba člověk mladý, který prožil nějaké velké zklamání. Toho, kdo potěší, potřebují také lidé, kteří stojí nad rakví někoho blízkého a drahého; a potřebují jej také lidé ve chvíli, kdy stojí nad troskami svých plánů, nadějí, očekávání, existencí. A co teprve když třeba přijde válka, jak to dnes můžeme sledovat téměř v přímém přenosu na Ukrajině - muži odchází na frontu a ženy s rodinami zůstávají doma nebo odchází do bezpečných míst. Kolik potěšení je potřeba právě tady? Je skutečně celá řada nepřehledných životních situací, ve kterých by si člověk musel zoufat, kdyby musel zůstat bez potěšení a naděje.

Pán Ježíš se ale tímto slovem, kterým zaslibuje Utěšitele, neobrací k celému světu, mluví tu ke svým učedníkům, ke své církvi. I církev Ježíše Krista potřebuje Utěšitele, nejenom tento svět. Vždyť církvi není nikde zaslíbeno, že ona se bude mít stále dobře, že bude na tomto světě sedět pořád v suchu a teple, zatímco venku to bude bouřit. Také přes církev se valí všechno, co se valí přes celý svět.

Ovšem církev ještě nad to potřebuje Utěšitele ve zvláštním smyslu. Jakoby právě ona je ze všech těch, kteří potřebují potěšení, ta nejpotřebnější. A nemusí ani čekat na čas, kdy se dostaví nějaké neštěstí - na potěšení a Utěšitele je odkázána už dávno předtím. Ve všech dobách, i v míru, se nemůže bez utěšení obejít. Církev se jednoduše nemůže obejít bez posilování a povzbuzování ve víře. Ona žije a má žít z těchto Kristových slov: **„A já požádám Otce a on vám dá jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky.“** Proto potřebuje církev zcela zvláštního Utěšitele, protože ví o Bohu. A kdo o něm ví, ten hladoví po potěšení. Nemůže ani jinak, než přicházet k Bohu se svými bídami a předkládat mu též všechny problémy, které se před námi hromadí. Kdo ví o Bohu, ten má také co dělat s otázkou: **PROČ?** To není pouze otázka lidí všeobecně nešťastných, zklamaných nebo nevěřících. Existuje také „**proč?**“ lidí věřících - „**proč?**“ Božích dětí.

Podívejme se jen do žalmů v jak různé podobě se tam právě s touto otázkou setkáváme. Je to vlastně otázka velmi dětská. Dítě se rodičů stále znovu ptá: „Proč? A proč ne? Jak dlouho? Kam?“ - skutečně dětské otázky. Nemáme se ale za podobné otázky stydět. Bylo by v tom něco nepřírozeného, kdybychom je neměli. Víra nemá nic společného se stoickým klidem, který vše přijímá tak, jak to leží a běží.

Věřící člověk se utíká k Bohu jako ke svému dobrému Otci. Proto potřebujeme potěšení, protože víme o Boží lásce. Často je tomu ovšem tak, že tato Boží láska nebývá v tomto světě nijak patrná, zjevná - je všelijak zatemňována a pak tuto lásku můžeme zahlédnout jedině v Ježíši Kristu. Proto tedy potřebujeme potěšení - víme sice o Boží velikosti, všemohoucnosti a vševědoucnosti, ale mnohé z toho, co se ve světě děje, svědčí spíše o nesmyslnosti všeho. A Bůh se uprostřed toho jeví jako bezmocný, jako ten ukřižovaný.

Proto jako věřící lidé potřebujeme potěšení ve zvláštním smyslu, protože nevíme jenom něco o této zemi a tomto nebi, ale tušíme něco o zemi a nebi novém, „**kde přebývá spravedlnost**“, zatímco se tato naše země stále topí v onom starém, žalostném stavu. Jak by se v nás tedy neměly rodit mnohé otázky, jak by nás to nemělo trápit?! Tady ale platí: „**Blahoslavení lkající, neboť oni budou potěšeni**“, protože sám Pán církve prohlásil: „**Já požádám Otce a on vám dá jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky.**“ V tom spočívá potěšení věřících na tomto světě - utvrzujeme se ve velkých zaslíbeních, které Pán Bůh vyhlásil a nesmíme se v nich vzdávat a pokládat je za ztracené.

Platí jen jedno: zůstat na této zemi Bohu věrní, setrvat na svém místě, ve všem se spoléhat na Boží Slovo a jeho zaslíbení. Toto je ono světlo, které máme opatrovat a „*neskrývat je pod nádobu*“. Svou důvěrou v Boží zaslíbení pozvedáme jiné, kteří malomyslní a klesají. Tento „*Utěšitel, který s námi chce zůstat navěky*“, nás pozvedá a drží na nohou, pomáhá nám překonávat naši únavu do které víra snadno zabředne. „**Cožpak nevíš, cožpak jsi neslyšel? Hospodin, Bůh věčný... dává zemdlému sílu a dostatek odvahy bezmocnému. Mladíci jsou zemdlení a unavení, jinoši se potácejí, klopýtají. Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.**“

V naší Bibli je řecké slovo „Paraklétos“ přeloženo slovem „Utěšitel“. Doslova ale toto slovo znamená „*přivolaný na pomoc*“, „*přivolaný pomocník*“. To je příznačné pro Kristovu církev. Ví, že není sama a odkázána sama na sebe, ale že má Zastánce. Někdy se člověk musí dostat na samé dno, aby poznal, že nemůže spoléhat pouze sám na sebe, ani jen na druhé lidi, ale že pomoc přichází také „shůry“. Někdy musí tomuto poznání předcházet tvrdá Boží škola, abychom poznali, že nemůžeme žít pouze ze svých lidských možností a zdrojů. Člověk se potřebuje přesvědčit, že ono „moderní evangelium“ o plné svébytnosti a samostatnosti člověka je od základu falešné, že vůbec nestačí na všechny polohy lidské existence. Blaze tomu, kdo toto ví, ten ve všem nachází oporu a potěšení v Ježíši Kristu. Takový je na tom mnohem lépe než ten, kdo se domnívá, že mu nic nechybí a že Pána Boha také nepotřebuje. Když se pak dostaví věci a zkoušky o které nestál, je to s ním pak zlé, nemá se kam obrátit o potěšení a pomoc.

Jsme zde, bratři a sestry, jako Kristovi vyslanci, kteří mají různým způsobem lidem dosvědčovat, kdo je naším potěšením, v čem nebo v kom je naše naděje, síla i vždy připravená pomoc. Je to přímo samaritánská služba - vždyť po příkopech tohoto světa leží celé spousty zklamaných a zatrpklých lidí, kteří před sebou nevidí žádné světlo, východisko a naději, lidí kteří neznají a nemají žádného pomocníka a potěšitele. Jak jsme na tom dobře, jestliže i v těch nejtěžších chvílích života si smíme připomínat slovo našeho Pána: „**A já požádám Otce a on vám dá jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky.**“

A ještě: toto slovo „Paraklétos“ v řečtině znamená také právního zástupce, advokáta. „Paraklét“ byl volán na pomoc, když bylo porušeno právo a přestoupen zákon. Hrál úlohu jakéhosi přímluvce, který se dožadoval prominutí a osvobození. I

v tomto smyslu potřebujeme tohoto Utěšitele - jako Přímluvce. Je až nápadné, jak Pán Ježíš v této souvislosti mluví s takovým důrazem o Božích přikázáních. **„Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání“**, **„kdo přijal má přikázání a zachováva je, ten mě miluje“**, **„kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo“**, **„kdo mě nemiluje, nezachováva má slova“**. Není možné slyšet všechna tato slova Pána Ježíše a zároveň se přitom necítit jako obžalovaný. I to je postavení Kristovy církve na tomto světě. Vidí se jako obžalovaná Božím Slovem.

Potřebujeme vyznávat, že my, křesťané jsme pro svou častou povrchnost a neopravdovost spoluvinni na vinách a nedostacích dnešního světa. Když pohlédneme do historie křesťanství - to není jen světlo, ale také mnohá tma, mnohá nespravedlnost, i velmi těžká provinění. To může dobře vidět jen ten, komu to dá vidět onen **„Duch pravdy“**, který proniká až do morku kosti a všechno nazývá pravým jménem. Záchrana je jenom v tom, že člověk pozná pravdu a dostane se až k samotnému kořeni věci. V tom je pomoc a skutečný příslib pro budoucnost. Když se tento **„Duch pravdy“** dá do díla, začíná člověk vyznávat: *„Je to můj hřích a moje vina“*. Bez tohoto **„Ducha pravdy“** se bude pořád mluvit jen o chybách a vinách těch druhých a pod svícnem zůstane ta největší tma. Tento svět dobře snáší a přeje si jen to, co ho chválí a vynáší, ale unést pravdu je pro něj příliš těžké. Umí obviňovat druhé, ale své vlastní viny přiznat ochoten není. Tento Pomocník a Zastávce při nás stojí a zastává se nás před Boží spravedlností. **„Ten Duch přichází na pomoc naší slabosti,... přimlouvá se za nás nevyslovitelným lkáním“**, říká apoštol (Ř. 8,26).

Tento Duch - Utěšitel, Přímluvce, Pomocník a Posvětitel - chce mezi námi mít svůj domov, aby nás potěšoval, když na nás dolehne trápení, aby byl naším pomocníkem, kdykoli se nám zdá, že už nemůžeme tíži svého života unést, a aby se za nás u Boha Otce přimlouval v našich nejrůznějších pádech, vinách a hříších tak, aby nás Bůh nevydal našim vlastním žádostem a hříchům napospas. Žijme tedy i my svůj život právě z tohoto velikého zaslíbení Kristova: **„A já požádám Otce a on vám dá jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky.“**

Amen.